

Ali KARAÖBA

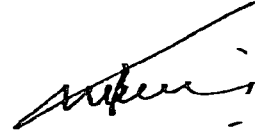
Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.
31/07/2026

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

Üniversiteler yalnızca akademik bilgi üreten kurumlar değil; bulundukları şehirlerin ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel potansiyelini toplumsal faydaya dönüştürmesi beklenen yapılardır. Bu sorumluluğun en önemli başlıklarından biri de engelli ve özel gereksinimli bireylerin eğitime, üretime, istihdama ve sosyal yaşama eşit katılımını sağlayacak çalışmaların geliştirilmesidir.

İzmir ili; Ege Bölgesi'nin en büyük metropolü, güçlü sağlık altyapısı, sanayisi, limanı, turizmi, kültür-sanat yaşamı, ulaşım ağları, teknoloji ekosistemi ve yükseköğretim kapasitesiyle Türkiye'nin en önemli şehirlerinden biridir. İzmir'in bu çok yönlü yapısı, engelli bireylerin yalnızca yükseköğretime erişimi bakımından değil; erişilebilir kent, dijital erişilebilirlik, mesleki eğitim, staj, istihdam, bağımsız yaşam, sosyal katılım ve sağlık hizmetlerine erişim bakımından da bütüncül politikalar geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu kapsamda İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi ve İzmir Bakırçay Üniversitesi gibi devlet üniversiteleri ile İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram (Konak) Meslek Yüksekokulu gibi vakıf yükseköğretim

8/10/2026

kurumlarının engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik çalışmaları şehir ölçeğinde birlikte değerlendirilmelidir. İzmir gibi çok sayıda yükseköğretim kurumuna sahip bir şehirde, her üniversitenin kendi kampüsünde yaptığı sınırlı düzenlemeler yeterli değildir; kurumlar arası koordinasyon, ortak erişilebilirlik standartları, engelli öğrencilerin yükseköğretime geçişi, kampüs yaşamına katılımı, mezuniyet sonrası istihdamı ve şehirdeki kamu kurumlarıyla bütünleşik destek mekanizmalarına erişimi bütünlüklü biçimde ele alınmalıdır.

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'nin sağlık bilimleri, diş hekimliği, mühendislik, sosyal bilimler ve uygulamalı alanlardaki kapasitesi; engelli bireylerin sağlık, rehabilitasyon, psikososyal destek, erişilebilir tasarım ve sosyal hizmet ihtiyaçları bakımından önemli bir potansiyel taşımaktadır. İzmir Demokrasi Üniversitesi'nin gelişen kampüs ve akademik yapısı, erişilebilirlik ilkelerinin en baştan kurumsal planlamaya dahil edilmesi bakımından özel önem taşımaktadır. İzmir Bakırçay Üniversitesi'nin Kuzey İzmir sanayi, sağlık, lojistik ve istihdam aksındaki konumu ise engelli bireylerin mesleki eğitim, staj, kariyer ve istihdama geçiş süreçleri açısından değerlendirilmesi gereken bir fırsat alanıdır.

Vakıf yükseköğretim kurumları bakımından da durum ayrıca önemlidir. İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu; ücretli eğitim modeliyle faaliyet gösteren, özel sektörle, sağlık alanıyla, tasarım, ekonomi, mesleki eğitim, teknoloji ve hizmet sektörleriyle ilişkileri bulunan kurumlardır. Bu kurumlarda engelli öğrencilerin yalnızca kayıt yaptırabilmesi değil; eğitim ücretleri, burs olanakları, yardımcı teknoloji desteği, akademik uyarlamalar, staj süreçleri, dijital erişilebilirlik, kampüs yaşamı, kariyer danışmanlığı ve mezuniyet sonrası istihdam açısından ne ölçüde desteklendiği kamuoyu tarafından bilinmelidir. Vakıf yükseköğretim kurumlarında engelli öğrenciden eğitim ücreti alınırken, erişilebilirlik hizmetlerinin eksik kalması kabul edilemez.

Engelli öğrencilerin ve engelli personelin üniversite yaşamına eşit katılımı yalnızca rampa, asansör veya bina erişimiyle sınırlı değildir. Ders materyallerinin erişilebilir olması, sınav uyarlamalarının yapılması, dijital platformların engelli bireylerin kullanımına uygun hale getirilmesi, laboratuvar ve uygulamalı eğitimlerde destek sağlanması, staj ve işyeri eğitimlerinde ayrımcılığın önlenmesi, kampüs içi ulaşımın planlanması, sosyal-kültürel faaliyetlere katılımın güvence altına alınması ve mezuniyet sonrası istihdam bağlantılarının kurulması gerekmektedir.

İzmir gibi yükseköğretim, sağlık, sanayi, teknoloji ve hizmet sektörlerinin güçlü olduğu bir şehirde, engelli bireylerin üniversiteler aracılığıyla eğitime, üretime ve istihdama daha etkin katılmasını sağlayacak ortak bir stratejiye ihtiyaç vardır. Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler, İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, yerel yönetimler, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İŞKUR, meslek odaları, organize sanayi bölgeleri ve engelli dernekleri arasında güçlü bir koordinasyon kurulması gerekmektedir.

Bu nedenle İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi, Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu özelinde 2020-2026 döneminde engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik yürütülen çalışmaların kapsamlı biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda;

1. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu tarafından 2020-2026 yılları arasında engelli ve özel gereksinimli bireylere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler, projeler, programlar, etkinlikler ve kurumsal düzenlemeler nelerdir?
2. Söz konusu yükseköğretim kurumlarının her birinde engelli öğrenci birimi, engelsiz üniversite birimi veya benzeri koordinasyon yapısı bulunmakta mıdır? Bu birimlerde görev yapan personel sayısı kurum bazında kaçtır?
3. 2020-2026 yılları arasında bu kurumların kampüslerinde erişilebilirlik kapsamında yapılan fiziki düzenlemeler nelerdir? Bu düzenlemeler hangi yerleşkelerde, hangi fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu, hastane, laboratuvar, kütüphane ve sosyal alanlarda uygulanmıştır?
4. Söz konusu kurumlarda görme, işitme, ortopedik, zihinsel, nörogelişimsel veya diğer engel gruplarına sahip öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak amacıyla hangi akademik uyarlamalar yapılmıştır?
5. 2020-2026 yılları arasında bu yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören engelli öğrenci sayısı kurum, yıl, engel grubu, fakülte, yüksekokul, meslek yüksekokulu, enstitü ve program bazında kaçtır?
6. Aynı dönemde İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe

Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu'nda görev yapan engelli akademik personel ve engelli idari personel sayısı kurum ve birim bazında kaçtır?

7. Bu kurumların web siteleri, öğrenci bilgi sistemleri, uzaktan eğitim altyapıları, dijital kütüphaneleri, başvuru sistemleri ve kurumsal dijital platformları engelli bireylerin kullanımına uygun mudur?
8. Engelli öğrencilerin sınav, ders materyali, laboratuvar, klinik uygulama, staj, işyeri eğitimi, uzaktan eğitim ve uygulamalı ders süreçlerine erişimi için kurum bazında hangi destekler sağlanmaktadır?
9. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi ve İzmir Bakırçay Üniversitesi'nde engelli bireylerin sağlık, rehabilitasyon, psikososyal destek, bağımsız yaşam, erişilebilir tasarım, yardımcı teknoloji ve sosyal hizmet ihtiyaçlarına yönelik yürütülen akademik veya uygulamalı çalışmalar nelerdir?
10. İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu'nda engelli öğrenciler için özel burs, ücret indirimi, yardımcı teknoloji desteği, ulaşım desteği, barınma desteği veya eğitim destek programı bulunmakta mıdır?
11. Vakıf yükseköğretim kurumlarında eğitim ücreti alınmasına rağmen erişilebilirlik hizmetlerinin eksik kaldığına ilişkin herhangi bir başvuru, şikâyet veya denetim tespiti var mıdır?
12. Söz konusu yükseköğretim kurumlarında engelli öğrencilerin staj, mesleki eğitim, kariyer danışmanlığı, işveren görüşmeleri, mezun izleme ve istihdama geçiş süreçleri için özel destek mekanizmaları oluşturulmuş mudur?
13. İzmir'in sanayi, sağlık, teknoloji, turizm, hizmet ve yaratıcı endüstriler alanındaki potansiyeli dikkate alınarak engelli bireylerin istihdam edilebilirliğini artırmak amacıyla işverenler, meslek odaları, organize sanayi bölgeleri, teknoparklar, hastaneler ve yerel yönetimlerle iş birliği yapılmış mıdır?
14. 2020-2026 döneminde bu kurumlar tarafından engelli bireyler odağında TÜBİTAK, Erasmus+, Avrupa Birliği, Horizon Europe, uluslararası fonlar veya sosyal sorumluluk projeleri yürütülmüş müdür? Yürütüldüyse proje adı, bütçesi, ortakları ve çıktıları nelerdir?

15. Bu yükseköğretim kurumları ile İzmir İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında özel eğitim, kapsayıcı eğitim, rehberlik, yükseköğretime geçiş, mesleki yönlendirme ve engelli öğrencilerin üniversiteye hazırlanması kapsamında hangi ortak çalışmalar yürütülmüştür?
16. İzmir Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İŞKUR, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve engelli dernekleriyle 2020-2026 döneminde hangi iş birlikleri yapılmıştır?
17. 2020-2026 yılları arasında söz konusu yükseköğretim kurumları hakkında CİMER, YÖK, Bakanlığınız veya üniversite başvuru kanallarına engelli bireylerle ilgili kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların konu başlıkları ve sonuçları nelerdir?
18. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İzmir Demokrasi Üniversitesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi ve Kavram Meslek Yüksekokulu'nda engelli öğrencilerin ve personelin ulaşım, barınma, kampüs yaşamı, sosyal-kültürel etkinlikler, yemekhane, kütüphane, laboratuvar, sağlık hizmetleri ve dijital sistemlere erişiminde tespit edilen başlıca sorunlar nelerdir?
19. YÖK veya Bakanlığınız, İzmir'deki devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının engelli bireylere yönelik erişilebilirlik, akademik uyarlama, burs, staj, istihdam ve sosyal katılım uygulamalarını karşılaştırmalı olarak izlemekte midir?
20. İzmir'deki söz konusu yükseköğretim kurumları için 2026 ve sonrası dönemde ortak bir "Engelsiz Yükseköğretim ve İstihdama Geçiş Stratejisi" hazırlanması planlanmakta mıdır?